

PARTIEELS GEDAAN. WAT DAN NOG?

VETO

ALGEMENE STUDENTENRAAD

WEEKBLAD. Jg. 8. '81-'82. Nr. 17.
dd. 4 februari 1982.

V.u. Bruno Leyne. Van Evenstraat
2 D, 3000 Leuven.

Redakties op vrijdag 18.30 u op 't
Stuc. Van Evenstraat 2 blok D, 1ste
verdieping.

Nr. 18. Actualiteitsartikelen ten
laatste op maandagmorgen 8
februari.

Nr. 19. Artikelen binnen op vrijdag
12 februari. Actualiteit op
maandagmorgen 15 februari.

ADVERTENTIES. Idem als
actualiteit.

ZOEKERTJES. Resp. op 8/2 en
15/2 's morgens.

Oproep aan alle creatieve studenten

Voor het centrale project van kultuur-
raad, bijgenaamd 'e pericaloso sporges',
dat eind maart doorgaat in en rond 't
Stuc, zoeken wij studenten die kunnen
(en willen) «optreden», zij het op het
traditionele open podium van Kultuur-
raad, dat in het project vervat zit, zij het
als performance op onze zgn. tweedaagse
kunstmarkt. Wil je van de partij zijn,
gelieve dan je naam en adres door te
geven aan Bruno Uytendove
Adres: Kultuurraad, Van Evenstraat 2
D, 3000 Leuven. Tel. 23 67 73.

Op Patroonsfeest van onze universiteit

Rector noemt sociale sector «privilegie».

Ere-doctoraten voor
Janssen, Le Goff, Kossmann
en kardinaal Lorscheider.

want «in plaats van zelf ne keer een
verstervingske te doen, laat hij
studenten betalen».

Rond 11.10 u. meldden de
professoren zich aan - de tegenbe-
toeging zo leek het - en stak
'pastoor' Melsen met zijn sermoen
van wal. Rector De Somer
aanhoorde onbewogen hoe de
voorzitter van Sociale Raad
uitzette dat zij met zovelen voor
het rectoraat waren bijeengekomen
om te tonen hoezeer de sociale
sektor hen aan het hart ligt - of lag.
Want die sociale sector zou
binnenkort zes voet diep liggen «een
te vroeg afgestorven politieke
prioriteit», die 22 jaar terug grote
verwachtingen had gewekt. Dat gold
ook voor de studiebeurzen die sinds
'72 in reële termen met 40% zijn
gedaald. Tweeënzestig procent van
de beursgerechtigden komt uit een
gezin dat in bestaansonzekerheid
leeft. Het aantal studenten uit
minvermogene gezinnen loopt, zo
zei Melsen, gevoelig terug. Bij deze
afbraak van de beurzen komt nu de
subsidievermindering aan Alma's,
huisvesting e.d.m. Het ontstane
tekort van 31 miljoen moet door
bezuinigingen en meerkosten
worden weggewerkt. Liever dan een
enmalige bijdrage te leveren schuift
de academische overheid dit af op de
studenten, aldus de spreker. Hij
besloot met een aanval op de
academische overheid die door haar
handelwijze haar «groepsbelangen
boven die van de studenten en van de
gemeenschap stelde». «Laten wij
hier een elfde gebod voegen bij de 10
die we al kennen: ge zult de sociale
sektor niet afbouwen.»

De professoren gingen na afloop
van de toespraak langs de lijstken
het rectoraat binnen. Ondanks de

hoge graad van paraatheid waarin
het Leuvense politiekorps verkeerde
was er geen provocerende aanwe-
zigheid van ordestreijkrachten. Er
deden zich geen incidenten voor. In
tegenstelling tot wat gebruikelijk is
waren op voorhand contacten
gewest tussen rectoraat en manifestan-
tanten om een ordelijk verloop te
waarborgen.

Het patroonsfeest van de K.U.
Leuven blijkt minder een feest van
studenten dan van academici en
politici te zijn. Zonder uitnodiging
of perskaart kwam je het rectoraat
niet in. Rector De Somer werd dan
ook niet tegengesproken toen hij het
«studentenprotest» afdeed als iets
dat eigen is aan het wezen van de
universiteit. Protest, zo zei De
Somer. (parafraze van mij) dat
opkomt voor de «privileges» (sic)
van de studenten, die dateren uit een
tijd dat er economisch meer ruimte
was dan nu.

Pharmaceutica». Sindsdien was hij
verantwoordelijk voor de ontwikke-
ling van talrijke nieuwe geneesmid-
delen (o.a. in de jaren '50
neuroleptica voor behandeling van
psychotische geestesafwijkingen, en
recentier cardio-vasculaire genees-
middelen. anasthetica, etc.). Dr.
H. Kossmann (geb. 1922), prof te
Groningen, maakte zich verdienst-
lijk op het vlak van politieke theorie
(o.a. door de studie van het
«politieke conservatisme») en van de
geschiedenis der Nederlanden. Dr.
J. Le Goff, die een lezing hield over
«Mémoire, Histoire et Société» is
een historicus die «resoluut opteert
voor interdisciplinaire aanpak» en
momenteel werkzaam is op het
terrein van de «anthropologie
historique de l'Occident médiéval».
Hij werd geboren in 1924.

Met Kardinaal Lorscheider (1924)
huldigt de K.U. Leuven het enige
Latijnsamerikaanse lid van het
permanente comité van de bis-
schoppensynode. Verwijzend naar
de rol die Lorscheider speelde in de
Algemene Vergaderingen van het
Latijnsamerikaanse episcopaat te
Medellin ('68) en te Puebla (1979),
loofde promotor Guido Maertens
«zijn onschatbare verdiensten voor
de Latijnsamerikaanse kerk en meer
in het bijzonder voor de kerk van
zijn eigen land Brazilië waar hij een
nieuw kerkmodel ontwikkelde rond
de basisgemeenschappen.»

De viering werd besloten met een
receptie en diner. 's Avonds trad het
Trio Tortelier op in de Stads-
schouwburg met werk van Saint-
Saëns, Brahms en Ravel.

BNL

Sociale Raad wordt alsmat vindingrijker in zijn acties. Maar of ludieke
manifestaties als deze het besef van het sociale belang van de
studentenvoorzieningen zullen vergroten?

«Het is gemakkelijker voor een kameel om door het oog van een
naald te kruipen dan voor een rektor om in de hemel te komen.» Zo
profeteerde de voorzitter van Sociale Raad Tom Melsen (VRG) in
zijn 'homilie' ter nagedachtenis van de sociale sector. Eerder waren
de professoren ('togati') in stoet uit de St.-Pieterskerk naar het
rectoraat komen afzakken om de academische zitting bij te wonen.

O.L.Vrouw Lichtmis. Patroons-
feest van de K.U. Leuven, een feest
dat met een vrije dag, een receptie
annex diner, en enige ere-doctoraten
(in principe 4) wordt gevierd. Op
deze 2de februari 1982 werd zoals
gebruikelijk aan deze katholieke
instelling, de dag ingezet met een H.
Mis, waarin Mgr. G. Maertens
voorging. De Homilie werd
uitgesproken door Z.E. Kardinaal
Lorscheider en het Lemmensinsti-
tuut zorgde voor muzikale opluiste-
ring.

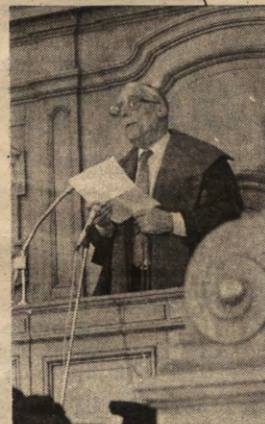
Buiten de plechtige sfeer van de
St.-Pieterskerk verzamelde zich een
150-tal studenten om de sociale
sektor met rouwbeklag naar zijn
laatste rustplaats te begeleiden. Het

geheel was zorgvuldig voorbereid.
Cereemonie-meesters in rok wezen
met diskrete gebaren de plaatsen
aan. Een misdienaar in rood torste
een levensgroot kruis. Hij werd
gevolgd door een priester in lang
zwart-met-breedgerande-hoed (type
Don Camillo). In stoet ging het dan
naar het rectoraat.

Terwijl gewacht werd op de stoet
van 'togati' begonnen de rouwers
aan de offerande. Er werden
doodsprentjes uitgedeeld. Karel
Meganck, lid van Politika, zong
voor op de melodie van «Zjef zal
voor ons gien komisjkes nie mer
doen». Voor de gelegenheid maakte
de tekst allusies op De Somer die
geen commissies meer mocht doen

V.l.n.r. Mgr. Danneels, Z.E. Kardinaal
Lorscheider, en dr. Kossmann.

Rector De Somer.

In tegenstelling tot haar ludieke
voorspel kende de zitting zelf een
traditioneel verloop. Na een lezing
door prof. Le Goff werd de laudatio
uitgesproken voor elk van de vier
eredoctors en kregen Paul Janssen
(farmacoloog), E.H. Kossmann, J.
Le Goff (beiden historici) en A.
Lorscheider (Kardinaal, Brazilië)
het lint opgespeld en het diploma
overhandigd. Dr. Janssen (geb.
1926) heeft, naast een aanzienlijke
wetenschappelijke carrière, ook een
loopbaan in de farmacologische
industrie achter de rug. In 1953
startte hij Janssen Research als
Gedelegeerd Beheerder en Re-
search-Directeur van «Janssen

NSV niet erkend

De Nationalistische Studenten Vereniging
- volgens sommigen een fascistische organisatie
- raakte op de vergadering van de Financiële
Kontrole Commissie van 28 januari jl. niet
erkend. Hun aanvraag werd met 7 stemmen
tegen 5 afgewezen. Het NSV, dat in Antwerpen
sterk opgang maakt, kan nu beroep
aantekenen bij de Stuurgroep van de ASR en
bij de regeringsafgevaardigde. Op woensdag 3
februari zou ook een pamflet aan de Alma's
verspreid worden.

De vrije verenigingen die de opname van het
NSV in de FKK weigerden motiveerden hun
neen-stem over het algemeen op basis van art. 6
van de erkenningscriteria, waarin staat dat
verenigingen, om erkend te worden, moeten
ijveren voor «maatschappelijke bewust-
wording». Fascisme gaat daarmee niet samen.

Het NSV ontken de aantijgingen.
De Financiële Controle Commissie, voor
zover ze de lezer onbekend mocht zijn, is het
overlegorgaan tussen de vrije verenigingen
m.b.t. erkenning en subsidiëring door de
Algemene Studentenraad. Er zijn een dertigtal
verenigingen in opgenomen.

2de kan psychologie en pedagogie boycotten eerste college sociale psychologie

Docente Beckers voelt zich persoonlijk geïsoleerd

Tiensestraat 102: Psychologisch Instituut. Maandag 1 februari, kwart voor vijf: in de inkomsthal staat een lijkstap met kaars, enkele treurende studenten erbij-morgen wordt de sociale sector ten grave gedragen. Van verder staan groepjes studenten te kletsen, een pamflet wordt uitgedeeld.
Aan lokaal 91.93, beter gekend als Auditorium Michotte, staan minipiketten. Een staking? Nee: er wordt in deze fakulteit sinds 3 jaar op geregelde tijdstippen actie gevoerd tegen de hoge prijs van de cursus sociale psychologie (J.M. Nuttin jr., uitg. Wouters; zie ook de vorige Veto-jrg., nr. 7 en 8). Vandaag bestaat die actie in het boycotten van het eerste college.

De Cock: Gaat de cursus door? Volgens mij gaat hij door. Kom binnen, mensen.
Stud. ped.: Ik zou wel binnengaan, maar 't is niet eerlijk t.o.v. mijn medestudenten.

De Cock: Er is sociale psychologie van nu tot 7 uur. Wie wil binnengaan, kan nu gaan. Wie dat niet wil, moet het zelf maar weten. Er is geen staking, ja, 't zou kunnen collectief worden zijn, maar dan heeft de prof statutair het recht om te zeggen dat de stof is gezien. Dat mag. (Tot Beckers) Allé, kom binnen en geef les.

Geen les!

Aan een groepje studenten vragen we wat ze vinden van deze actie.

"Wel, de actie komt niet onverwacht. Ze was reeds vanaf vrijdag aangekondigd en zeker van de psychologen zijn er velen afwezig. Misschien was er wel te weinig rechtvaardigheid gegeven aan de actie in 2de kan pedagogie."

Alles verloopt in elk geval vrij vlot; niemand doet een poging om het lokaal binnen te gaan, de banken zijn benauwend leeg. Toch komen twee assistenten het licht aansteken en de deur openzetten. Ook docente Annie Beckers staat reeds voor het bord. Op zeker moment begint men zelfs de film, die dient als inleiding op de cursus te vertonen voor een leeg auditorium; maar deze verkeerde poging wordt vlug gestaakt.

Het wordt drukker aan de ingang van Michotte. Maar nog steeds maken de studenten geen aanstalten om binnen te gaan. Een student die naar Wouters en Beckers is geweest staat Veto te woord: Beckers voelde zich geïsoleerd door deze boycot. Ze vond dat de studenten profiteren van de afwezigheid van Nuttin (die met 'sabbatical leave', d.i. betaald verlof voor gastcolleges of studiewerk, is. W.V.). Maar vraag het haar toch zelf: daar komt ze aan.

Veto: Wat vindt u van deze actie?
Beckers: Niets.
Veto: Maar...
Beckers: Deze actie is ronduit belachelijk. De studenten weten niet eens waarom ze actie voeren. Ja, de hoge prijs; vanmorgen vroeg ik aan de studenten of ze wisten hoeveel de cursus kost-ze weten het niet eens!

De Cock

Decaan De Cock is ondertussen bij de ingang van Michotte gekomen en staat de studenten te woord. "Wat gebeurt hier? Ik zie hier een piket staan- jullie mogen de studenten niet verhinderen dit lokaal binnen te gaan en het college te volgen. Er is geen staking; zonder raadpleging van een volksvergadering is dat statutair niet mogelijk."
Er wordt gerepkeerd dat nu de les laten doorgaan een gezichtsverlies betekent voor de studenten.

De Cock: Dat zijn van die truken waar je niet mag inlopen. Ge moet maar leren juiste informatie inwinnen en u niet laten belazeren. Dit pamflet is onjuist; daar is een oplossing voor. Het is geen probleem, jullie weten nog van niets; straks pas vernemen jullie welke cursus hier wordt gedoceerd, dit is de eerste les. Een pedagogiestudent vindt deze situatie niet eerlijk; er is maar zijn zeggen veel te

weinig info gegeven in zijn jaar. Volgens hem zijn die mensen, die wél wilden komen, maar die thuis bleven omdat ze niets met de zaak wilden te maken hebben, nu de dupe.

Stud. Ped.: Maar kunnen we geen afspraak maken om het college te verplaatsen? Dan kunnen de andere studenten daarvan op de hoogte worden gebracht.

De Cock: Maar allé, da's toch geen drama, om de nota's van dit college te verspreiden.

Uiteindelijk wordt er een afspraak gemaakt tussen Beckers en de jaarversantwoordelijken om vrijdag samen te komen.
Beckers uit haar angst dat deze actie in alle kringen zal doorgaan. "Wat moet ik dan doen? Al mijn lessen verplaatsen, dus ik kan een week op wintersport gaan, de wet niets. Niet over welke cursus het gaat, niet of hij is veranderd en je voert

PRIKACTIE CURSUS SOCIALE PSYCHOLOGIE

Leuven, 1 februari 1981

Ingevolge een beslissing van de afgevaardigden van alle kringen waar deze cursus gedoceerd wordt, gaat de eerste les niet door. Waarom werd deze beslissing genomen? Hierover zijn er meerdere redenen:

- a) In een tijd waarin democratisering van het onderwijs centraal in de belangstelling staat is het onverantwoord dat een prof nagenoeg 1200 Bf. voor het werkcollege, 705 Bf. voor de cursus en 100 à 130 Bf. voor supplementaire bijlagen).
- b) Wat betreft de cursus kan deze uitgegeven worden voor ongeveer 390 Bf., zijnde 0.55 Bf. x 520 blz. (= 286) x typkosten ten bedrage van 80 Bf. per exemplaar (= 520 blz. x 30 Bf. = 15 500 gedeeld door 200 = 80 Bf.) x 108 auteursrechten (= 36,6 Bf.).
- c) Tevens zijn er aanbevelingen van de academische overheid om cursussen zo goedkoop mogelijk te houden en de auteursrechten te beperken tot 10% van de verkoopprijs. (A.R. 135, 19.01.81)

Pamflet waarover sprake.

actie? Waarom? Da's dus tegen mij." En Beckers af.

Een studententevengerechtigder zei ons later dat hij het jammer vond dat de docente zich door deze zaak zo persoonlijk geïsoleerd voelt. "Uiteindelijk is deze actie niet tegen haar gericht, maar wel tegen de hoge prijs van Nuttins cursus."

Wouters

In een telefoongesprek met de redactie wist L. Verwimp van Boekhandel Wouters nadere gegevens te verspreiden. De prijs per bladzijde bedraagt 1,30 fr., recto-verso gedrukt: de cursus is 518 bladzijden dik. Daarbij moet echter 40 fr. voor de omslag worden bijgerekend (cijfers onder voorbehoud; Verwimp gaf ons de cijfers zoals hij die meende te kennen). Bovendien wordt een bijlage met examenvragen apart verkocht (70 à 100 fr.).

"U moet ook zien dat de kosten van een zelfstandige hoger liggen dan die van een studententevengerechtigde wegens hogere personeelskosten. De auteursrechten bedragen ongeveer 10%; iets meer of minder. Vergeet ook niet dat. Een 1,40 fr. vraagt per blad plus de binding."
Verder vernamen we dat 1 hoofdstuk van de cursus is gewijzigd en dat boekhandel Wouters niet kan toestaan dat de copyright wordt ontrokken.

Acco

We hadden ook een gesprek met de heer L. An Slambrouck van Acco.

"Wij vragen inderdaad 1,45 fr. per blad, maar u moet zien dat wij voor alle cursussen zijn overgegaan op din-A4 formaat, wat betekent dat er ongeveer 10% meer op een blad wordt gedrukt dan bij kwarto-formaat. Wat de auteursrechten betreft: die worden bij ons in rekening gebracht, d.w.z. zijn niet 'zwart'. Ze bedragen ongeveer 10%; daarvan gaat 40% naar de auteur- de meeste profen zitten in een inkomensklasse met 60% belastingaftrek."

Acco drukt in principe niet recto-verso, omdat 'de studenten dit niet graag hebben' en om technische redenen: recto-verso brengt hogere personeelskosten met zich mee. Ter vervollediging nog de Acco-cursusprijzen:

Kwarto (33 lijnen à 70 aanslagen): 1,30 fr. per blad voor niet-leden; daarop 15% korting voor leden.

Din A4 (38 lijnen à 70 aanslagen): 1,45 fr. per blad met 15% korting voor leden. Daar moet biggeld worden 5 fr. voor het bandje rond de losse bladen en 15 fr. voor kaft, binden en snit.

Wij houden u verder op de hoogte van deze controverse.

Wim Verhelst

Kopiëren bij Sociale Raad: 1.5 ! Goedkoop

Lucien's corner

■ Woensdagavond zijn we met twee van ons kot naar Hoboken geweest. Om te me van François Laureys, PVDA-lid en arbeider bij de scheepswerf Cockerill Yards. Negen arbeiders hadden geprotesteerd tegen het vakbondspoor voor inleveren van loon aan het bedrijf. De negen werden ontslagen, acht ervan werden later weer aangenomen, Swa Laureys niet. De directie dreigt met een lock-out, en de regering eist inleveren in ruil voor subsidies. Genoegellende, vond de PVDA, om een betoging te organiseren.

Met tweehonderd democraten trokken we door die rode burcht van het Antwerpse Hoboken. Enkele mensen van de Limburgse mijnen waren ook mee. Een mijnwerker tegen een scheepsbouwer: "Boten voor onze kolen: ware da gene goeie slogan?" We passerden langs de poort van Cockerill Yards. Zeven jaar geleden waren er daar sociale verkiezingen. Het jonge Amada stond iedere dag met enkele leden aan de poort, want hun kameraden Jan Saeyns en Lieve Gabriëls stelden zich verkiesbaar. Dadelijk trad de rijkswacht in actie. Kris Merckx moest onderduiken. Met een werkklein en een valse snor passeerde hij de politie aan de poort en zo kon hij een speech houden in 't fabriek, voor de Amada-kandidaten. Toen hij door de poort weer naar buiten ging, sloten de arbeiders een kordon om hem heen en hielden de politie van zijn lijf. Nu liggen de poort en de dreef met knotwilgen verlaten onder het licht van de straatlantaarn. De kransen en bruggen van de werf staan 'hoog verlicht in de lucht.

en waarvan enkel de verhoogde schoorsteen te zien is, langs het speelplein met de afgesloten stukjes bloemperk, opdat de kinderen al spelend niet in aanraking zouden komen met loodvervuilde grond. De mensen uit de huizen in de rij komen vanuit de warme huiskamer met het blauwe licht van de TV, kijken op de stoep naar de voorbijtrekkende betoging. Ze kennen die kleine linkse partij, met twee leden in de gemeenteraad, ze kopen een krantje, ze lezen een pamfletje. Een klein meisje in nachtpajon staat naar een jongen die met een fakkel in de hand in de betoging opstapt. In 't centrum van de gemeente woont mer middenstand, die gluren vanachter hun gordijntje naar «die kommeniste».

Op 't einde van de betoging zoekt een vette volkswrouw die al heel de tijd goed van zich liet horen, hare vent: "Robert! Ik herken ze nog van een avond in Kortrijk over feminisme, inderdaad, ze leurt rond met het feministisch blad van de partij: "Hé maske, edde gij al Marianne?" Op die avond in Kortrijk plaande ze nu en dan een woordje, in dat sappig Antwerpse dialect van de Hobokense proleten, en de meer intellectuele feministen rond de tafel zweggen wieslijk. Ze kon honderduit vertellen over de dokstaking in Antwerpen in '73. Haar man was dokwerker, ze zaten samen diep in de actie. "Waaie, mannen van den dok, waaie weten wat werken ies. Den delegee van de vakboend eet oens gezet da we motte vechte veur oenze rechten, en kamerade, da zulle we doen!" Het ging er hard aan toe, tegh de reders, tegen de rijkswacht, zelfs tegen de vakbondsliding, de wilde staking werd door deze laatste niet erkend. Men heeft het altijd o' ver de woelige jaren zestig, maar de jaren zeventig waren ook niet mis.

De betoging gaat langs de Metallurgie, die schuilgaat achter houten schuttingen.

acco

KOPIEDIENST

Om U te dienen :

- uitgebreid machinespark :
- 12 mono- en 3 multotoestellen van de beste merken zoals RX - OCE - IBM - Minolta - A.B. Dick.
- met mogelijkheid tot verkleinen, vergroten, klasseren, diplomaformaat
- randapparatuur om te snijden, perforeren, nieten, inbinden met plastic ringen en kaften.

- We staan borg voor :

SNELHEID EN KWALITEIT

SPECIALE PRIJZEN

voor aantallen, oplagen, thesissen...

Tiensestraat 134 - 3000 Leuven tel. 016/23 35 20

VOOR EN VAN... STUDENTEN.

HET BESTE UIT DE KRINGBLADEN

De hoog kan niet altijd gespannen staan, schijnen deze professoren te denken. En tenslotte is het voor ons toch ook vakantie. Foto genomen tijdens de H.Mis op 2/2/82.

«Eerherstel voor Jos Vos»

□ 't Germaantje (Germania; 20.1.82, nr. 4) Een erg interessant nummer, voornamelijk omwille van het interview dat Jos Vos (cfr. deze rubriek van vorige week) had met de Hollandse schrijver van historische romans, Louis Ferron. Dit interview zal in een herwerkte versie in één van de Volgende Veto's verschijnen, zo deelt men mij mee. Ik ga er dus niet dieper op in.

Jos Vos schreef ook een 'open brief' aan profren en medestudenten i.v.m. studiedruk. Hij heeft het hierin vooral over het overbelaste programma van de kandidaturen. Allereerst zijn er de verschillende werkjes die de jonge germanisten moeten doen en die niet altijd even nuttig lijken, anderzijds zijn er bepaalde «dikken, zinloze syllabi vol met feiten, waarvan niets anders verwacht wordt dan dat je ze (minstens) uit het hoofd kent.» Volgens de auteur is dit een selectiemethode: «(...) wie een degelijk encyclopedisch geheugen heeft, mag verder gaan naar de licenties. De anderen niet. Ik heb de indruk dat, volgens deze methode, onze Germaanse filologie de studenten niet leert aanvoelen wat literatuur en (in veel mindere mate) taalkunde zijn. Tenminste de kandidaturen brengen hoofdzakelijk feitensnobs voort, mensen die maar heel weinig literaire werken gelezen hebben (...)» Dit papegaaiwerk neemt wel een wending ten goede in de licenties, maar dan is het dikwijls al te laat. De auteur pleit voor «(...) gaus een beetje verandering.»

Een laatste hoogtepunt in dit nummer is het knap getekende beeldverhaal 'Een oudt liedeken' van Paul Delmé (2de kan.) die zich liet inspireren door 'Het daghet in den Oosten' uit het Antwerps Liedboek van 1544. Een nieuw tekentalent lijkt zich hier aan te kondigen. Scenaristen, spoedt u daarheen!

□ Inforomaantje (Romania, nr. 3). In 't kader van de stemmingmakerij tegen de ASR vinden we in dit nummer een bijdrage van Pieter De Crem, over 'Demokratie aan de K.U.L.'. Deze eerste kanter stelt dat een «(...) kleine gauchistische minderheid die voortdurend aan inleef doet (nl. zichzelf opvolgt, hetgeen ten zeerste af te raden is) noemt zichzelf A.S.R. en parasiteert op ruime overheidssteun en profiteert van het studentenproletariaat. Het is een democratie op zijn Russisch!» De auteur stelt verder nog dat vrijgestelden nooit te vinden zijn als er om een verantwoording gevraagd wordt voor «die nodeloze uitgaven». En nodeloos vindt de

auteur zowat alles, inclusief uw eigenste Veto, dat hij een 'links propagandistisch blad' noemt. De afschaffing van de ASR wordt gevraagd en de vervanging ervan door een 'demokratisch' orgaan waarin beslissingen met tweederde meerderheid worden genomen.

Als ik zo iets lees vraag ik me af wat tegenwoordig in het Middelbaar Onderwijs over het begrip 'demokratie' wordt geleerd. Gelukkig heeft ook de redactie van het Inforomaantje ingezien dat een procedure van tweederde meerderheid der stemmen in ons parlement niet voorkomt en zeker niks met democratie maar des te meer met impasse te zien heeft. Waar was deze persoon ten andere, zo vraagt de redactie zich af, toen hij zich actief kon mengen in het kringleven? De beste stuurlij staan inderdaad altijd aan wal...

En het is nog niet gedaan! In hetzelfde nummer van de tweede lissert Dominique Timmermans die de actie tegen de door NSV georganiseerde voordracht van een priester van Oostpriesterherp laakt. De auteur vraagt zich af «als een katholiek priester aan de K.U.L.

politiebescherming nodig heeft om publiek te kunnen spreken over een vreedzame vrijheidsbeweging in een dictatuur zoals Polen, welke betekenis heeft dan nog de K van K.U.L.? Staat die voor Katholiek of voor ... Kommunistisch? Ik verkies vandaag lui te zijn en ga niet in op de verdere inhoud van dit schrijfel. Een vraag echter. Hoe komt het dat Solidariteit zoveel steun krijgt van krachten in het Westen die duidelijk van democratie, vrije vakbonden, arbeiderszelfbestuur, socialisme enzovoort geen kaas gegeten hebben, terwijl iedereen die iets meer van de huidige Poolse situatie afweet, weet dat Solidariteit ook voor die dingen staat...

□ Twee kleine berichtjes. In Het Dilepaard jan. 82 nr.1 een artikel dat het begrotingsbeleid van de Stad Leuven in de periode 1977-1981 analyseert. En Infodok (Bogaardenstraat 79, Leuven) gaf een brosjure uit over de door de werkgroep Informatiefspelmaterial VZW uitgegeven spelen. Er zijn o.a. beschikbaar: 'Doppersdoolhof', 'Alcoholspel', 'El Salvadorspel' en 'MNO spel'.

Jozeif Schildermans

Geen beslissing over toekomstig prijzenbeleid.

Raad voor Studentenvoorzieningen richt commissie op.

De agenda van deze maandelijkse bijeenkomst was eenzijdig samengesteld door het vice-rectoraat en betrof vooral wat hier genoemd wordt het «maaltijd-prijzenconflict». Op vraag van de personeelsfractie, die het initiatief

genomen had de Raad voor Studentenvoorzieningen bijeen te roepen na de eenzijdige opschorting door de vice-recto van de vorige vergadering van 13 januari, werd de 'constitutionele rol' van de RVS ter sprake gebracht. Opvallend was dat de rol van de Raad voor Studentenvoorzieningen fundamenteel verschillend

werd geïnterpreteerd door studenten en professoren. Alma-direkteur Mangelschots formuleerde treffend dit verschil in visie als volgt. De academische fractie beschouwt de Raad voor Studentenvoorzieningen louter als een beheersorgaan, dat moet opereren binnen de financiële

grenzen opgelegd door de nationale overheid.

De studentenafvaardiging daarentegen meent dat men die financiële beperking niet moet aanvaarden als een gegeven, maar dat de Raad als geheel en de studenten afzonderlijk zouden moeten opkomen voor een volwaardige financiering van de sociale sector. De personeelsfractie tenslotte gelooft dat het tijd is voor meer daden en minder woorden en dat de noodzaak om een

schreven. Dit kwam op het volgende neer: de Raad voor Studentenvoorzieningen beklagt zich over het feit dat het zijn vooropgestelde doelstellingen (demokratisering van het onderwijs door middel van een degelijk uitgebouwde sociale sector) niet meer naar behoren kan vervullen omwille van de gebrekkige financiering door de nationale overheid. De juiste formulering van deze principesverklaring kunt u bekomen op het vice-rectoraat of op Sociale Raad.

voorstel van prijsdifferentiëring in. Toegegeven, een moedige uitspraak.

De discussie werd nogal bitsig toen vice-rector Tavernier opperde om de vijf frank prijsverhoging, die uiteraard niet werd geïnd tijdens de twee eerste weken van januari, te recupereren van Sociale Raad. Met andere woorden, Sociale Raad moest maar zelf de betwiste vijf frank prijsverhoging uitbetalen!! Laat mij daar geen woorden aan vuilmaken.

Raad gaat delegatie naar Minister sturen.

sociale sector te beschermen een klare respons vereist.

De studentenfractie schoof toen een beginselverklaring naar voor die door personeel en professoren werd onder-

Na een herbevestiging van de conflicterende standpunten tussen studenten en professoren betreffende de Alma-prijsverhoging, kwam Tavernier toe tot een opvallende uitspraak. Hij had «zich blijkbaar vergist» en trok zijn

Dit voorstel werd door de studentenafvaardiging als een grove uitdaging begrepen. Uiteindelijk werd dus beslist daar verder over te praten in een commissie.

De studentenfractie heeft ook geëist om geïnformeerd te worden over de wijze waarop één miljoen frank extra-inkomsten, ten laste van de huurders, voor de universitaire residenties zal geïnd worden. Het studentenstandpunt is duidelijk: geen huurprijsverhoging! De laatste jaren zijn de huurprijzen fors gestegen in universitaire residenties en de huurprijzen in de privé-sector zijn eveneens uit de hand gelopen. Reden genoeg om op ons standpunt te blijven. Maar meer hierover in een volgende Veto.

Nog interessant is het voorstel om de uitroosters in de verschillende fakulteiten eventueel te wijzigen, om de studenten toe te laten rustig naar de Alma's te gaan zonder in lange files te moeten aanschuiven.

U ziet het, er is veel gepraat en weinig beslist. Tavernier is bereid om een delegatie van de K.U.Leuven samen te stellen om de Minister van Onderwijs aan de tand te voelen over zijn plannen met de sociale sectoren van de universiteiten en ten aanzien van de demokratisering van het onderwijs. Nogmaals een zoektocht, of de aanloop van een serieuze campagne ter verdediging van de demokratisering van het Hoger Onderwijs? De studenten echter hoeven ondertussen niet bij de pakken te blijven zitten!

De Student (wordt vervolgd)

Voor de student, over de prof... en niet omgekeerd!

«Proefexamens zijn enkel bedoeld ter oriëntering van de eerstejaarsstudenten», zegt artikel 7 van het examenreglement. Toch horen we elk jaar weer verhalen over professoren die in juni de januariuitslagen naast zich hebben liggen, over ouders die hun zoon of dochter weer naar huis halen omdat de proefexamens slecht waren, en over studenten die in februari opgeven omdat ze hun vrijstelling niet haalden en het niet meer zien zitten. «Want ze zeggen: gebuisd in januari is gebuisd in juni!» Oriëntering wil aldus nogal eens «Laatste Oordeel» worden. In deze bijdrage nemen we deze manifeste misinterpretaties van de proefexamens als uitgangspunt voor een analyse van het hele proefexamegebeuren.

Wat stellen we namelijk vast, als we de reactie van hogergenoemde professoren, ouders en studenten interpreteren? Klaarblijkelijk zien zij allen het cijfer van het proefexamen al seen tamelijk betrouwbaar gegeven over de student. Betrouwbaar genoeg om er soms zelfs de studies voor stop te zetten. In een kritische bespreking van mogelijke doelstellingen voor proefexamens, wil ik eerst betogen dat dit vertrouwen in de waarde van het proefexamencijfer niet gegrond kan of mag zijn. Als het dat wel was, zou het proefexamen geen zin hebben. Het criterium dat mij in deze bespreking voor ogen zal staan, is het volgende:

Een gewoon examen is bedoeld om informatie op te leveren over de student voor de professor. Een proefexamen daarentegen dient in de eerste plaats om informatie te verstrekken voor de student over de professor, de examensituatie (en in tweede instantie over zichzelf). We zullen dit straks nader toelichten.

Doelstellingen en praktische opties: een inventaris.

Maar laten we eerst de meest gebruikelijke doelstellingen voor proefexamens eens rustig op een rijtje zetten. Heel algemeen hoor je wel eens over de proefexamens spreken als over een «generale repetitie» voor juni. Proefexamens zouden hetzelfde zijn als de juni-examens, maar dan zonder dat je er iets bij kunt verliezen. O.K. Maar wat kan het nut zijn van zo'n onschadelijke repetitie? «Feedback» is dan de magische term, de passe-partout. We citeren uit een tekst van het monitoraat Letteren en Wijsbegeerte: «De evaluatie van de eigen studiemethode, aan de hand van objectieve resultaten, en de mogelijkheid tot bijsturen, eventueel geholpen door een meer geïndividualiseerde studiebegeleiding». (1), dat zou één van de belangrijkste vier functies van het proefexamen zijn. Onder ideale condities zou het proefexamen «de beste parameter (zijn) die de student zich kan indenken om zijn studiestaat correct te beoordelen». (1). Het proefexamen zou volgens deze doelstelling de student antwoord brengen op vragen als «Wat kan ik ervan? Wat heb ik nog niet begrepen, wat moet ik nog beter studeren?» Vragen die te maken hebben met de *subjectieve* kant van het examen: de student en zijn prestaties.

Met de doelstelling «feedback» doelt men echter ook vaak op de meer *objectieve* kant van de proefexamens, nl.

stress het verlamdendst werkt, en dat wie dat in januari al eens heeft meegemaakt, er in juni niet meer zo'n last van heeft.

Verder moeten de proefexamens een stimulans voor de studenten zijn om in januari al eens flink aan de slag te gaan. Het kan niet genoeg benadrukt worden hoe belangrijk het is, zeker in de loop van het jaar, om een hoog werktempo gewoon te worden. De proefexamens zouden aldus een rol kunnen spelen in het beter verdelen van het werk over de duur van het hele jaar. De kans dat men het einde niet haalt uit tijdsnood wordt daardoor kleiner.

We zullen verder naar deze doelstellingen verwijzen onder de volgende namen: 1. de student en zijn prestaties; 2. de prof en zijn normen; 3. economisch werken en studieplanning; 4. wennen aan stress; 5. in januari al eens flink aan de slag.

De impact van de diverse doelstellingen komt pas aan het licht als we ze bespreken in functie van een aantal praktische opties die fakulteiten,

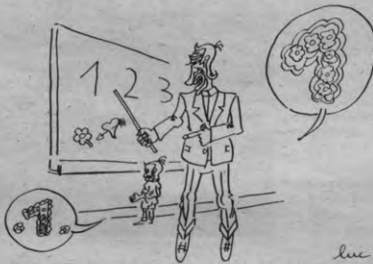
hangt, maken het virtueel onmogelijk dat de student er inhoudelijke feedback zou meekrijgen. We kunnen rustig stellen dat een gewoon examen niet meer doet dan «produktievevaluatie» (d.w.z. globale evaluatie van het resultaat van je studieproces) en dat ook een proefexamen niet aan «procesevaluatie» (evaluatie van je werkwijzen en methoden om tot kennisverwerving te komen) toekomt.

Bovendien moet dit toch duidelijk zijn: het gaat er niet om in januari al te weten te komen wat er in juni precies gaat gebeuren. Alleen van de examensituatie (de prof, de normen, etc...) wordt verwacht dat ie in juni dezelfde zal zijn. Niet van de student. Het gaat niet om vervroegde examens. Het gaat er in de eerste plaats om dat de student op voorhand een beeld heeft van datgene waaraan hij zich in juni mag verwachten. Voorzover het proefexamen dus ook inhoudelijke feedback voor de student met zich meebrengt (en daar hebben we dus al onze twijfels bij) kan deze hoogstens voor de student bedoeld zijn. Niet voor profren, niet voor ouders. En je moet er van blijven uitgaan dat januari erg vroeg is voor een evaluatie van de student. Proefexamens kunnen niet doorgaan voor een ernstige tekst van wat een student waard is. Daarvoor moet het juni-examen dienen.

«moelijke vragen» te krijgen... de prof kwoteert alleen op wat je hem kunt vertellen. Als je examen niet goed is voor hem, moet hij veronderstellen dat dat aan jou ligt. Het komt er dus op aan op voorhand die factoren uit te schakelen, die niet aan jezelf liggen, maar aan de *objectieve polen* van het examen: de prof en de beperkte tijd. En daarom zijn proefexamens nuttig. Alleen in een proefexamensweek kan een student zo'n ding leren. In deze proefexamens is het hem gegund kennis te maken met de examensfeer zonder dat hij risico's moet lopen die te maken hebben met de mate waarin hij zijn stof (nog maar) beheerst. Ik wil daarom gewagen van de *essentiële doelstellingen* van de proefexamens. Hierin ligt hun unieke waarde.

Doelstelling nr. 4 (stress) lijkt mij wat zwak. Of je minder last hebt van stress in juni als je de sfeer in januari al eens geproefd hebt, weet ik niet. Maar stress heeft voor hart-en-bloedvaten zeker hetzelfde kumulatief effect als bv. radioactieve straling. Nieuwe doses zijn niet minder gevaarlijk omdat je er al eerder hebt gehad, integendeel. Persoonlijk wil ik zeker opteren voor proefexamens zonder stress, indien mogelijk. We zullen trouwens zien dat het stress-argument vooral speelt i.v.m. de optie voor vrijstellingen.

ONGEËVENAARD STIMULATOR IN HET LEREN TELLEN VAN SAMIE CUFERS.

de prof en zijn normen. Het gaat dan om «de confrontatie met het examensysteem en de normen die aan de universiteit gehanteerd worden... Al weten de studenten dat er aan de universiteit streng ondervraagd wordt en dat de kwoteringen, in vergelijking met het secundair onderwijs, erg laag liggen, toch beseflen ze vaak niet wat dit inhoudt». (1). Deze doelstelling gaat eerder uit van de gedachte dat een student die de monitoraatsoefeningen regelmatig heeft gevolgd en in grote lijnen wel weet wat hij kan, daarmee nog niet weet wat hij waard is. Een proefexamen kan dienen om aan de student duidelijk te maken wat een prof op een examen van de student verwacht. Hoe hij wil dat je een antwoord formuleert. Het proefexamen kan een inzicht geven in de relatie tussen het verhaal van de student en het cijfer dat de professor daarvoor over heeft. Het kan aldus de illusie doorprikken dat het op een bepaalde manier beheersen van de stof voldoende is om ook een geslaagd examen af te leggen. Examens afleggen moet je ook leren.

Een kennismaking met het examensysteem behelst nog andere aspecten. Examens afleggen betekent ook: meerdere vakken kunnen afwerken in een beperkte tijdsspanne. En: kunnen werken onder een volgehouden druk (stress). Een proefexamensweek met vier vakken kan de student duidelijk maken dat je niet te veel moet verwachten van die laatste week zelf. De student kan ontdekken wat voor soort inspanningen hij in zo'n week nog kan leveren en welke niet, hij kan er vaststellen dat je economisch met je tijd moet omspringen. «Een volledige examensweek konfronteert de student op akute wijze met de noodzaak van studieplanning...» (1). Of ook de stress op zich een goed element is in het proefexamen, is een andere vraag. Sommige monitoren denken dat de eerste

professoren en monitoren moeten nemen, als ze proefexamens organiseren. De belangrijkste van die opties zijn de volgende:

- 0. Het examenreglement art. 7 garandeert vooralsnog dat de student nooit verplicht kan worden om deel te nemen én dat de proefexamens binnen één week gegroepeerd moeten worden.
- 1. Hoeveel proefexamens worden er geprogrammeerd? Moet de student een heel pakket opnemen of kan hij uit afzonderlijke vakken kiezen?
- 2. Over welke stof gaat het proefexamen? (Sommige profren schijnen ervan te profiteren om op het proefexamen bijkomende stof of lektuur te evalueren).
- 3. Wie neemt het examen af? De prof zelf, de monitor, een assistent? Of is het schriftelijk?
- 4. Wanneer wordt het examen geëvalueerd? Onmiddellijk na het examen zelf, door de examiner? Of zwijgt de examiner, zoals in juni, en is het de monitor die aan de student de cijfers meedeelt en die globaal met hem bespreekt?
- 5. Moeten er al of niet vrijstellingen aan verbonden worden? Grote of kleine?

Zo. We hebben nu een serie mogelijke doelstellingen bekeken, en kennis gemaakt met een reeks opties die genomen moeten worden. De snelle lezer zal al gezien hebben dat ons zgn. «kriterium» niets anders is dan een wat aforistisch formulering van doelstelling 2. Het wordt statim tijd om die visie wat te verduidelijken.

Naar de beste doelstelling

Dat een student in januari enige feedback-informatie zou krijgen over zijn kennis, daartegen kan uiteraard geen bezwaar zijn. Als het proefexamen hieraan kan bijdragen, dan is dat mooi meegenomen. Toch moeten we niet uit het oog verliezen dat het proefexamen slechts over heel beperkte middelen beschikt om dit soort info aan te reiken: op tien of twintig minuutjes kan een prof je onmogelijk vertellen wat je niet begrepen hebt en welke hoofdstukken je anders moet bekijken. Het proefexamen moet daarbij hetzelfde karakter behouden als het examen: en dat is nu eenmaal van de steekproefsoort. Bovendien is het de taak van het monitoraat en van de studiebegeleiding in het algemeen, om de student te helpen, bij het verwerken van de colleges. Het is gezond om eens vast te stellen dat je nog heel wat vragen kunt stellen bij een materie die je dacht te begrijpen. Dit kan juist op de monitoraatsoefeningen. Daar kan men die vragen stellen waaraan je zelf nog niet had gedacht, en waarop je misschien tot je verbijstering geen antwoord kunt verzinnen. Dit soort hulp is wellicht de allerbelangrijkste. Maar ze vergt tijd. De korte tijd die voor een (proef)examen beschikbaar is, en het steekproefkarakter dat ertoe samen-

Doelstelling 1 (de evaluatie van de *subjectieve pool* in het examen) moet daarom ondergeschikt blijven aan doelstellingen 2 en 3: daar gaat het immers om een kennismaking met factoren, die op het examen een onmiskenbare rol spelen, maar die niet afhangen van de individuele positie van de student. De normen van de prof en de noodzaak van studieplanning gelden voor elke student. Het zijn factoren die in juni verondersteld worden gekend te zijn. In juni speelt het immers geen rol waarom je een slecht examen aflegt. Of je het niet begrepen hebt, of gewoon niet gestudeerd, of je te laat hebt ingezien dat die laatste twee dagen niet voldoende zouden zijn, of je niet verwacht had zo'n

«In januari al eens flink aan de slag gaan?» (doelstelling 5) kan een bijkomende doelstelling zijn, maar nooit een primaire. De gevaren die verbonden zijn aan (op de een of andere manier) verplichte examens in januari-februari zijn veel te groot. Laten we maar eens terugkeren naar de experimenten met het tweesemestersysteem.

Voor deze week houden we het hierbij. Volgende week zullen we van deze doelstellingendiskussie uitgaan om het profiel te schetsen van «het ideale proefexamen».

Luc Baltussen
vrijgestelde Kringraad

Kultuurleven

maandblad voor
kultuur en
samenleving

K

biedt aan:

STUDENTEN 530 fr.,
ABONNEMENT i.p.v. 630 fr.

Te verkrijgen bij:
Kultuurleven, Ravenstraat 112, 3000 Leuven
Tel. 016/22.92.22
Of door overschrijving:
p.r. 000-0147207-58

'Coup de Torchon' komt terug, hoor.

La Condition Scatologique Humaine: Vraiment Drôle (1).

Er is inderdaad nog hoop voor alle studenten uit Oelegen of Kemzeke, die hun humanitaire plicht veronachtzaamden en tijdens die éne week één van 's jaars meest grappige en beste kulturele manifestaties (wat mij betreft is dit geen contradictio in terminis) bij te wonen, en die reeds vreesden deze **Coup de Torchon** (1981) van Bertrand Tavernier pas in 1992 in hun lokale boerengat te zien te krijgen, in de serie «onze jaarlijkse waardevolle film»: de film wordt binnenkort in de Studio hernomen!

Voor wie **Coup de Torchon** reeds verslonden heeft en hem wellicht een tweede visie waard acht, is er iets minder hoop: Tavernier ontwricht hethele overschotje humanitair optimisme dat ons restte. «En effet: l'homme/la femme est mort(e)», maar dat zei Foucault ook al.

Van het menselijk front: slecht nieuws.

Vergeet men even de zeer specifieke toon van **Coup de Torchon** dan kunnen we in Taverniers laatste (en mooiste?) enkele konstanten terugvinden uit zijn nog kleine oeuvre. Een oeuvre dat bekende films omvat als: *L'Horloger de Saint Paul* (1974), *Deathwatch/La Mort en Direct* (1978) dat in een angstaanjagend Glasgow gedraaid werd, en *Une Semaine de Vacances* (1979) dat zich niet als *L'Horloger* in Taverniers geboortestad Lyon afspeelt. Bedoelde konstante ingrediënten zijn: lyricisme, moralisme (niet pejoratief, want), koel observatie, crisis van het intelligente individu. En... Philippe Noiret, dé acteur van dienst bij Tavernier. Zijn prestatie in **Coup de Torchon** is weer zo weergaloo, dat hij in zijn eentje zelfs de film redt, wanneer deze even in een zich herhalen procédé dreigt te verzanden. Driewerf César hiervoor...

Typische protagonist in de Tavernier-films is dus de 'outcast' (Noiret als de horlogemaker), de overgevoelige enkeling (Nathalie Baye als lerares Frans met identiteitskrisis in *Une Semaine*.) of de defaultist-underdog-misanthroop Lucien Cordier (weer Noiret dus) in **Coup de Torchon**. Anders dan in Taverniers vorige zes films is het *sóort* personage dat Lucien Cordier, de hoofdfiguur is. Volgens 'objectieve' maatstaven, dus volgens de normering van een zich beschaafd en 'humanitair' (burgerlijke term met o zo weinig inhoud) noemde maatschappij behoort Cordier duidelijk tot het type van 'le canaille'. Men neme dan wel in acht dat zijn positie als protagonist, met het privilege van voice-over commentaar (dus: snelle identifiëer-

Bertrand Tavernier

tie van de toeschouwer) plus zijn onloochenbaar konsekwente redenering, hem tot «un canaille sympas» maakt. De sepsis van mensenkenner Cordier reflektiert de nieuwste wereldvisie van regisseur Tavernier: het wezenlijk zinloze van het versleten begrip 'Mens' kan van «la condition humaine» geen tragische belevenis meer maken, dat ware tevel eerbetoon. Het is niet méér of minder dan een 'cosmic joke', een toevalstreffer van koplenderende goden...

Filosoferen in donker Afrika

Nét zoals in *Deathwatch* de stad Glasgow a.h.w. meespeelt als in een rol, zo is in **Coup de Torchon** het 'donkere' Afrikaanse landschap van tijdens de kolonisatie één der belangrijkste 'figuren'. De parallel met het landschap in Camus' bestseller *L'Étranger*, waar het landschap de hoofdfiguur dwingt tot het plegen ener moord, is té aptert en om onverschillig aan voorbij te gaan. De verstikkende klimatologie van Afrika drijft de onaangepaste blanke, als vorm van regressie, terug in een sfeer van wat in evolutionistische kringen «primitivisme» heet: seks louters als kopulatie, stijgende interesse voor de ekskremenlen e.d. Ondertussen onderhoudt de blanke vanuit zijn 'natuurlijke superioriteit' aan de oppervlakte zijn beschavingsniveau. Dat onderscheidt hem dan op alle gebieden van het 'dier neger', ook seks dus al getuigt zijn seksleven erg weinig van «sophistication culturelle». Slechts Cordier, de existentialist, en de nieuwbakken schoolmeesters (Irene Skoblina) bezondigen zich daar niet aan.

Op de complexe relatie van de film met eventueel racisme gaan we volgende week dieper in, in het artikel *Schandaal of subversie*; voor nu volstaan de volgende opmerkingen:
 a) Het is niet verboden om te lachen met een racistische grap, als diezelfde instelling geridiculiseerd wordt vanuit de optiek van de film als geheel; men wordt als het ware gekonfronteerd met eigen, onbewuste vooringenomenheid. Zeker mag dat als de rol nog grappig is óók.
 b) Vanuit de stelling dat de hele menselijke kudde belachelijk is, is óók de zwarte niet de 'ongerepte, ongekunstelde primitievling' (dat is n.l. in vers racisme); verontwaardiging bij Cordiers moord op de zwarte voveur is dus allerminst gepast...

In alle geval, het effect dat donker Afrika op de hoofdpersonages nalaat is

een loslaten van de Ich-remmingen, aktivering van het onbewuste. Geïnteresseerde psychologen zullen de film trouwens al lang met een Freudiaans raster besmeurd hebben. Voorbeeld: Noirets geweer der rechtvaardigheid = Noirets p++ts = sublimering van gefnuikte echtelijke verhouding.

Satire van het schok-effect: kortademig procédé?

Wat **Coup de Torchon** van alle andere Taverniers onderscheidt, is de merkwaardige filmtoneel. De satire steunt volledig op het personage van Lucien Cordier, ordehandhaver in Bourkassa-Ourbangu. Wat eerst een hyperbolische grap lijkt, wordt gaandeweg, maar niet op konventionele manier, waarheid. Hij is het type van de mislukkeling die zich door alles en iedereen op de kop laat klinken.

Op den duur echter gaat hij deze sociale typering aanwenden, 'misbruiken' (?) om zichzelf, uitsluitend voor zichzelf, te 'rehabiliteren', schoon schip te maken met alles wat hem een doorn in het oog was. Zijn vrouw Huguette (Stephane Audran), zijn dubieuze 'zwager' Nono (popzanger Eddy Mitchell), de pooier LePeron (Jean Pierre Marielle), zijn chef (Guy Marchand). Zelfs zijn maitresse Rose (Isabelle Huppert), die zich blijkbaar tot hem aantrokken voelt, juist omdat hij zo'n sul is, die braafjes zijn (buiten)echtelijke plicht vervult.

De enige die door deze 'silent avenger' in zijn zuiveringsakte gepaard wordt, is de schoolmeesters, symbolisch restant van één of andere 'reinheld'. Dat hij haar uiteindelijk afwijst, geldt als ultiem bewijs van zijn zelfkennis: de wetenschap dat zijn oorspronkelijk gestyleerde indifferentie omslag is in fundamen-

L'ETERNEL RETOUR

Stort vreugdetranen, trouwe, want de vaste VETO-filmbriek is eindelijk, na een hele/volle maand afwezigheid weer onder de levenden! Het is een kwakkel dus, dat de (2-)koppige VETO-filmredactie tijdens haar ski(kerst)vakantie-aan-zee in het tswater zou zijn omgekomen: Maurice en J.H. zaten toen immers op Ibiza, in weekend-met-vrouw. Ook is het niet waar, dat deze zoneroverigen meditatie-retratie volledig door VETO/ASR gesubsidieerd was; daarvoor werd in tegendeel de rijke Alma/Sociale Sector begroting aangesproken, zij het dat dat in wezen op hetzelfde neerkomt... Vandaar overigens de +5 fr. Prioriteiten, u begrijpt.

Edoch! Op het eiland ontstonden de ideeënkiem, die we dan tijdens de afgelopen maand met liefde tot rijpe vruchten hebben gekweekt. Dus, waar wanhopige vertwijfeling U al haast tot zelfexterminatie noopte, is nu de redding meer dan ooit nabij: vanaf heden slaan we onverbidlijk wekelijks toe. In een mum van tijd zal onze onweersaanbare filmbriek dit blad dan ook totaal verwoesten, door zijn lezersbestand van 8000 te herleiden tot een ultra-kleine eliteschare van pure minnaars-der-7de-kunst. Of is dat juist de enige redding?

Eerst nog wat vingeroefeningen, en dan, over twee weken, dan barst de bom: een heuse super-reeks in 3 luiken zal meedogenloos de Luevensse filmprogrammatische dissekten, op basis van gesprekken met De Andere Film en de directeurs van Rex en Studio. Wat daarna nog volgt, durven we zelfs niet eens meer onder woorden te brengen... Dit alles belet niet dat ook de naalddate aktualiteit op het speldeprijsje zal worden gevolgd.

't Wordt weerd, weezinwekkend, walgelig... Kortom: héél leuk. Aargh! Burps.

Jan H. Verbanck + Mar K. Eelände

Isabelle Huppert en Philippe Noiret in Coup de Torchon van Bertrand Tavernier

tele ongevoeligheid en misantropie. Op dit 'point of no return' is alléén het erkennen van de eigen onmacht een nuttige zaak. Spijtig genoeg speelt Tavernier voor zowat 95% van de film deze kaart uit van diskrepantie tussen schijn en zijn, het 'kanteleffek' van de ambiguitet van toon en getoonde (nuchtere verteltrant, hand in hand met bittere ernst).

Men kan zich dus gemakkelijk blindstaren op de dominerende toon in

Coup de Torchon, het nuchtere sarcasme dus, en de moraliserende onderlaag wegcijferen. Voor wie deze film dan ook eeuwigheidswaarde wil toeschrijven, luidt het devies: niet te intellectueel wezen, onoplettendheid is ook een deugd...

Maurice E Full Stop

(1) betekent: dehumanisering à la mode: waarlijk drof.

Van vrijdag 5 tot donderdag 11 februari

MEL BROOKS' *Silent Movie*.
Vert. 14.00 en 22.15 u.

Vert. 14.00 en 22.15 u.
Film. 14.15 en 22.20 u.

MONTY PYTHON's *Life of Brian*
vert. 15.45 en 20.20
Film. 16.00 en 20.35 u.

SERGIO LEONE's *Once upon a time in the west*
vert. 17.40 u.
Film. 17.50 u.

Alle dagen: om 23.55 u.
f'ilm *Easy Alice*
2'film *Sheep panties*

PARAMOUNT PICTURES PRESENTS
A SERGIO LEONE FILM

ONCE UPON A TIME
IN THE WEST

DE NIEUWE
FILM VAN
MONTY
PYTHON
Een ware
schaterlach
HET LEVEN
VAN
BRIAN
(THE LIFE OF BRIAN)

EEN FANTASTISCHE SCHATERLACH!

MEL BROOKS
IN
SILENT
MOVIE
IN GLORIOUS
PHONIC SOUND
MARTY FELDMAN DOM DeLUISE
SID CAESAR HAROLD GOULD RON CAREY BERNADETTE PETERS MEL BROOKS FILM MEL BROOKS
MICHAEL HEITZBERG JOHN MORRIS MEL BROOKS RON CLARK RUDY DeLUCA BARRY LEVINSON
RON CLARK PRODUCTION DESIGNER PRODUCTION INC. CALIF. U.S.A.
KIND. TOEGELATEN

Tekens aan de vrouw? Vrouwen aan de wand!

Sinds enige tijd al (ont?)sieren hun waar aanprijzende vellen over «Vrouwensfilms» het Luevense stadsbeeld. Deze affiches vermelden uitdrukkelijk dat het «overigens lofwaardige - initiatief» een ekskustieve vrouwenzaak wenst te blijven. Met andere woorden, het steeds zwakker wordende sterke geslacht ('Umwertung aller Werte') wordt de toegang ontzegd tot de projectie dezer films.

Wij durven ons niet vóór te stellen welke desastreuze gevolgen dit sektarisme op de mannelijke cinefiel zou hebben, mocht het ons vrijwel onbekende programma een interessante 'classic' ofte 'must' bevatten. Het nu van de organisatie ontgaat ons trouwens helemaal, als we vaststellen dat ze waarschijnlijk slechts de overtuigden zal overtuigen. Bovendien versterkt zulke clanvorming eerder anti- dan sympathiegevoelens voor de radikale uitwassen van een beweging, die hierdoor wel eens tot een parodie van zichzelf zou kunnen verworven: de Emancipatiebeweging als moderne variant van Het Legeer des Heils? In afwachting van een afdoende motivering van dit wat ons betreft kortzichtig dogmatisme, verblijven we inniddele.

Opdepik-Getrapte Cinefielen

Gen. Cremer: «...de eer het eerst een nucleair wapen af te vuren...»

Wie dacht dat rechts pro Cruise en Pershing zijn omdat de zijgende meerderheid het is, zonder kennis van zaken, die kwam bedrogen uit, die maandagavond (25 januari '82) in De Valk. Een debat werd ingericht door de vlotte jonge liberalen van LVSV (130 leden telt dit Liberaal Vlaams Studentenverbond). Volgens moderator Geert Van Istendael, BRT-journalist, «stelde het pblek gedocumenteerde en rake vragen, dit in tegenstelling met mijn generatie: ik heb hier '68 nog meegemaakt en toen waren we wild enthousiast maar we kletsten er maar op los». In de zaal zaten echter overwegend voorstanders van de kernraketten, zodat de discussie niet uitsteeg boven de tegenstelling Oost-West.

Op de affiche stonden vier namen, maar het panel zag er toch enigszins anders uit. Willy Kuypers kon niet afkomen, hij zit in Polen. R. Van Quaquebeke (PVV) heeft naar verluit de brief van de LVSV niet ontvangen. Louis Tobback (SP) werd vervangen door dhr. Tuytens van het Studiecentrum Emile-Vandevelde-Instituut (SEVI), de studiedienst van de SP. Wie wel kwam opdagen was generaal-majoor P. Cremer, directeur van het militair onderwijs in België en deelnemer aan het electorale geheime boottochtje van de CVP-top op de Flandria 24, op de Westerschelde, zaterdag 3 oktober 1981 (De Morgen dd. 5/10/82, p.14). Naar hetgeen dhr. Tuytens na het debat mij vertelde, zat ook de adjunct-kabinetschef van ex-minister van Landsverdediging en huidige CVP-partijvoorzitter Frank Swaelen, dhr. Everaert, in de zaal. Die mocht toen niet mee op de Flandria 24. Verder waren toch een tachtigtal toehoorders komen opdagen om over een onderwerp te praten dat wat uit de actualiteit is verdwenen.

Van Istendael gaf iedere spreker tien minuten om zijn standpunt uiteen te zetten en daar na kon het publiek vragen stellen. Als of hij voor een lichte rekruken stond («Right?»), begon generaal-majoor Cremer met bord en krijt de basisfilosofie van de NATO-strategie uiteen te zetten. Daarna legde hij de huidige stand van zaken uit: tegenover de even sterke nucleaire macht van het Warschaupakt moest de NATO een andere tactiek vinden dan de dreiging met totale vernietiging. Deze nieuwe tactiek, *Theatrical Nuclear Forces* genaamd, bestaat uit drie componenten: nucleaire wapens, die kleine en enkel militaire doelen treffen op het slagveld, en strategische nucleaire wapens die massale vernietiging beogen en worden afgevuurd op lange afstand of gedropt door bommenwerpers. Aan deze triade is de *Flexible Response* verbonden, de tactiek van het afgepaste antwoord. Als de tegenpartij aanvalt met conventionele wapens gaat de NATO niet dadelijk dreigen met nucleaire vernietiging, ze zet eveneens haar conventionele strijdkrachten in. Als Moskou de overhand begint te krijgen zet men de tactische wapens in. Als de NATO het pleit nog niet wint, zet ze haar strategisch geschut in.

Dhr. Tuytens reageerde op dit *Theatrical Nuclear Forces*-concept met te zeggen «dat het lijkt op een theater van Shakespeare: op het einde ligt ook iedereen dood». Hij trok van leer tegen de leugen van de protere kleine atoombommen: «de grote vuile vee bom van Hiroshima» was een van 20 kiloton, een doelgerichte middellangeafstandsraket tegenwoordig heeft drie koppen van elk 250 kiloton. «Als zo'n raket op het NATO-gebouw in Evere bij Brussel valt, dan staat De Valk er ook niet meer». Verder vestigde hij de aandacht op de hypocrisie van de NATO van eerst bij monde van Kissinger in september '79 in Brussel te verklaren dat de USA niet eeuwig bereid is Europa te beschermen en dan Europa op te zaden met middellange-afstandsraketten die van Europa een doelwit en slagveld zullen maken. In dit verband had de Tuytens de kwestie aan de «dubbele sleutel»: het recht van het bedreigde land om samen met de USA te beslissen over het eventueel inzetten van nucleaire wapens. Toen de minister van Defensie van Italië eens de vraag stelde of die dubbele sleutel ook bestaaf voor de RNF-tactiek, was het antwoord

inderdaad de Belgische soldaat het territorium niet zal verdedigen maar met andere geallieerden in Duitsland aan het vechten zal zijn. Tuytens merkte dan op dat het normaal is dat een milicien op oefenkamp er enkel voor spekt en bonen bij zit: ze gooien er toch nucleair op, denkt Marcel Gamel. Daarom doet de vraag: kunnen wij ons land verdedigen, niet meer ter zake.

Een vraag over het onevenwicht tussen de sterkte van het Rode Leger en de Westerse conventionele wapens, luidde een discussie in over het scenario van het «eventuele conflict». Cremer stelde dat

wij in België niet méér voor ons leger? Wij brengen die offers niet, we denken altijd: laat de Amerikanen het maar doen. Het zou moeten de job zijn van de politici om de militaire strategie uit te denken en dit te verdedigen bij de mensen. Maar defensie is niet electoraal. En we leven in een democratie, hier moeten de mensen overtuigd worden van de noodzaak van een sterk leger, dat is een lastige en moeilijke taak. In een autoritair bewind wordt lidrecht bepaald hoeveel geld er naar defensie gaat.» Tuytens protesteerde tegen het gebruik van het probleem van de kernwapens als chantagemiddel voor meer defensie-uitgaven. «Generaal Close mag beweren in zijn boek dat de Russen in 24 uur aan de Rijn staan, heel die *Flexible Response* is niet eens goed voor een boek van Close». Ze wordt nl. tegengesproken door het aanmaken van de neutronenbom, wat de nucleaire drempel verlaagt. In de praktijk zal de *Flexible Response* zo verlopen dat de korporaal te velde er vlug zal moeten over beslissen of de eerste kernraket wordt afgevuurd, en zal er geen tijd zijn voor een telefoontje naar generaal Rogers en president Reagan, aldus Tuytens in antwoord op Cremer.

Cremer: «Ik zou er fier op zijn dat het een Belgisch officier zou zijn die de eer heeft het eerste nucleaire wapen af te vuren, maar voor deze meest langjarige en fantastische en historische daad, die misschien de vernietiging van de wereld zou inluiden, zal het aan de president van de Verenigde Staten zijn om daartoe te laten overgaan». Tuytens schrikt even en vraagt aan de generaal of hij wel besef wat hij zegt. «Als hier pers aanwezig is, zijn dat bewijzen die zwaar wegen.» Dan wordt het bondgenootschap een bont genootschap, zonder inspraak van Europa beslist de USA vanaf Avignon een raket af te vuren voor de verdediging

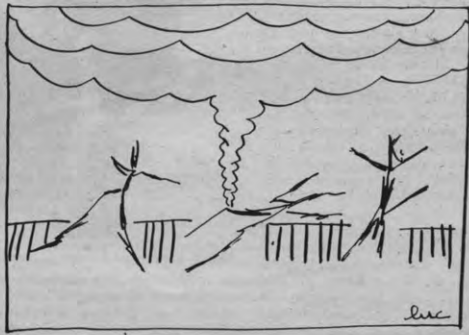
van de Neuroburgerheide.

Two interessante vragen brachten de discussie even buiten het strikt militaire. Een vraag over het overroepen karakter van de kernwapenproblematiek herinnerde aan de goede economische betrekkingen tussen de twee blokken die mekaar teveel nodig hebben om oorlog te stoken. Canada en de USA leveren graan aan de Sovjet-Unie, Frankrijk bezet binnenkort aardgas vanuit Siberië. Tuytens zei dat dit juist déte is, economische samenwerking maakt wapens overbodig, de liberale politiek van business as usual. Helaas, dit is niet de werkelijkheid. De tweede vraag zocht naar de mogelijkheid en de kosten van een Europese defensie, met of zonder kernwapens. Tuytens antwoordt dat de SP vindt dat België niet uit de NATO kan, alleen al omwille van de ligging. Op de vraag naar een alternatief buiten de NATO, daar heeft niemand een antwoord op. Frankrijk werkt daaraan met een eigen force de frappe en prof. Brugmans pleit om de zoveel maanden in een verdienstelijk stukje voor een geïntegreerde autonome Europese defensiemacht.

Jammer dat hierna niets werd gezegd over een atoomvrije zone in Europa, over wederzijdse of eenzijdige ontwapening, over alternatieve defensie. Een discussie binnen de Oost-West tegenstelling komt nooit tot de essentie van de zaak. Het antwoord kan nooit afgepast zijn, er bestaan geen schone bommen, de escalatie is niet in drie stappen te beheersen, de overkill capacity maakt het zinloos nog te praten over overvloed van het ene blok op het andere. Uiteindelijk heeft men te kiezen tussen boter of kanonnen.

Lucien

ROCKGROEP "THE RUMOURS" GESPLIT NA EXPLOSIE ATOOMBOM.

ontkennend. Daaruit blijkt dat Europa te weinig medezeggenschap heeft in een zaak die voor haar bevolking van levensbelang is. Daarom verdedigt de SP het belang van onderhandelingen voor het behoud van de vrede, in plaats van groeiende dreiging met atoomwapens. «Men gaat zo niet naar Genève met lege handen, want door de overkill capacity - de macht van de ene partij om de andere verschillende keren te vernietigen, zitten zowel de NATO als het Warschaupakt met hun handen vol kernwapens».

Tijdens het debat werd hierop verder ingegaan. De vragen werden meestal gesteld met een onderliggende toon van: we mogen niet verdeeld zijn, uit neutralisme en pacifisme halen enkel de Russen voordeel. Zo bv. werd erg getwijfeld aan het nut van de Geneefse onderhandelingen. Generaal-majoor Cremer noemde die bij voorbaat mislukt: de SALT-I besprekingen duurden drie jaar, SALT-II zes jaar en ze hebben tot geen enkel resultaat geleid. Daarop antwoordde Tuytens dat de SP niet tegen de installatie van kernraketten is a priori, alhoewel veel mensen dit denken en daarom mee opgestapt zijn met Van Miert in Brussel, de 25ste oktober. «Alleen benadrukt de SP het belang van onderhandelingen. Mislukken die, dan zal de SP nagaan wie daaraan schuld heeft. Is het de USSR, dan wil de SP die raketten aanvaarden. Is het de USA, dan niet», aldus Tuytens die opmerkte dat in Nederland de PvdA twee atoombommen aanvaardt, wat voorzitter Den Uyl de bijnaam heeft opgeleverd *Joop Atoom*, vanwege de vredesbeweging. De SP claimt het recht van België - als soevereine staat - om over die raketten tenminste te mogen beslissen. «Wij moeten onszelf toch niet knippen om pijn te hebben, we zijn toch grote mensen. Alleen, met de huidige regering is die soevereiniteit van België niet zo zeker» (gemor bij de aanwezig liberale). «En het is eerst nodig dat een kromme gazet van enkele duizenden lezers dit benadrukt, eer dat standpunt ergens veld vindt tegenover wat er in De Gazet van Antwerpen, Het Laatste Nieuws, De Standaard en andere pulp verschijnt» (getrappel met de voet van dezelfde tolerante liberalen van daarnet, Van Istendael verzoekt om beschaafder interventies).

Een groot deel van de discussie werd ook gewijd aan de waarde van de TNF-strategie. In dit verband werd in de zaal opgemerkt dat in feite het Belgische leger zijn bevolking niet meer verdedigt met die kernwapens. Cremer zei dat

hoe beter onze conventionele bewapening is, hoe langer we de inzet van nucleaire wapens kunnen uitstellen. Hoe meer vliegtuigen en tanks, hoe hoger de nucleaire drempel. «Ik zeg altijd: join the army», vervolgt Cremer, «Waarom doen

De Voer: een droevig landschap.

Het is nog haast nooit gebeurd dat België zonder compleet misplaatste trots zijn films aan de wereld mocht presenteren als internationaal betekenisvol. André Delvaux (*Un Soir, Un Train* (1966), *Rendez-vous à Bray* (1971)), Een *Vrouw tussen Hond en Wolf* (1979) en Raoul Servais (met meestal korte animatiefilms) zijn twee grote uitzonderingen.

Een derde komt nu geschiedenis maken. Jean-Jacques Andrien, Waals regisseur met wortels in de dubbelzinnige Voerstreek, maakte al een intrigerend en kwaliteitsrijk debuut met *de Fils d'Amr est Mort* (1975); het leverde hem niet de grote erkenning, noch veel belangstelling op.

Nu staat Andrien met zijn tweede langspeelfilm echter opeens in het verblindende voetlicht. De Vlaamse en de Waalse pers staan hand in hand als één België achter hem en de internationale waardering loopt ook hoog op na de furore, gemaakt op het Berlijnse filmfestival. Het IS dan ook een meesterwerkje: *Le Grand Paysage d' Alexis Droeven* (1981).

Het heeft er alle schijn van dat eindelijk, na 100 jaar filmschiedenis al binnenkort, er ook een Belgische 'filmkunst' gaat ontstaan. Als animators zijn de Belgen al langer wereldvermaard, dat wel. Raoul Servais (met *Harpys* (1979) grote prijswinnaar te Cannes) met zijn school, en de meer commerciële Picha (eerst kleinjits prutsend in *Shame of the Jungle* (1975), dan, heel behoorlijk doordringend, in de USA, met *The Missing Link* (1980) zijn de bekendste koplopers.

In de 'gewone' fictiefilm daarentegen hadden 'tot voor kort' voorhistorische peetvaders als Verhavert en andere

Vlaamse Primitieven het monopolie. Zij maakten vooral ongenspireerde en oertraditionele verfilmingen van de Grootte Vlaamse Letteren (Streuvels, Timmermans, Claes...) of Vlaamschrealisme bekeken als Breghehlaan'se folkloremorissen. Geen films ter wereld echter zijn zo verbluffend schilderachtig, pikturaal, hemels gefotografeerd; alleen: de functionaliteit daarvan ontsnapt je telkens weer. Erbij in slaap vallen is teveel verbodten.

Intussen was wel André Delvaux al op een heel ander nivo bezig; maar dat moest dan maar in Frankrijk. Want België was nog zo ver niet... Met

interessante en moderne scenario's wist hij *zinvolle* esthetiek van mooie beelden te scheppen, waarin eksperimenteren ook niet uitbleef. In het buitenland kent deze man dan ook al haast 15 jaar een ruime waardering, wat zich bv. uitdrukt in het feit dat hij al eens lid geweest is van de Cannes-festivaljury.

De laatste paar jaren roert er echter wel wat in België zelf. Het is vaak nog allemaal wat puberachtig onvolwassen of onbeholpen, vanverge veel schoonheids-foutjes, gebrek aan ervaring of te beperkte technische en financiële middelen. maar het is op zijn minst niet meer ronduit kinderachtig of alleen maar o zo (steriel-)mooi. Er wordt gewerkt met apert talent aan up-to-date onderwerpen en op basis van originele scenario's. Vlaanderen loopt ver op kop met bv. Robbe De Hert (*De Witte van Sichem* (1979) eventueel daargelaten), Hugo Claus (*Vrijdag* (1980)), en, in het wonderjaar van de Vlaamse film 1980, nieuw bloed als Patrick Conrad (*Schlachtvee*), Patrick Lebon (*Helleгат*) e.a. Wallonië schuift vooral twee vrouwen vooruit: Chantal Akerman en Lydia Chagall.

En dan is er nog Jean-Jacques Andrien, de man die in de jaren negen allemaal op 'echt' volwassenmanier waarmaakt. Een Waal op het hoogste schavotje naast Delvaux. Er is dus hoop...

Alain Krivine in Leuven

Met Mitterrand de verbeelding aan de macht?

In het Cultureel Centrum in de Brusselsestraat kwam donderdag 28 januari, Alain Krivine op uitnodiging van de RAL voor een dertigtal mensen spreken over de politieke toestand in Frankrijk. Alain Krivine is zelf leider van de LCR, de Ligue Communiste Révolutionnaire, één van de kleine linkse partijen in Frankrijk die wel tevreden zijn met de ommezwaai van mei 1981 maar die Mitterrand toch kritisch in het oog houden: komt er nu werkelijk socialisme na een verkiezingsoverwinning? Het antwoord van Krivine is: ja, maar...

Vóór het debat informeerde ik bij Krivine naar zijn rol in de studentenrevolte van Mei '68 in Parijs. De getaande dertig lacht vanonder zijn krullebol en zijn bril bij het horen van de namen van Geismar, Sauvageot, Cohn-Bendit, «wereldbouwers uit die tijd». Alleen deze laatste is nog revolutionair bezig bij de Grünen in Duitsland, maar de twee anderen hebben zich bij respectabel links geïnstalleerd als universiteitsprofessor. «Geen reünies van oud-strijders, ik zou er toch niet naartoe gaan», zegt Krivine.

Hij is dezelfde mening toegedaan over de verkiezingsoverwinning van links in Frankrijk als het editoriaal van De Standaard van 11 mei 1981: «Wat de barricades van '68 niet hebben gekund, heeft het stembiljet van de Franse kiezer bereikt».

De overwinning van de Franse linkse zijde betekent internationaal een keerpunt tegenover de politiek van Thatcher en Reagan, de normalisatie in Portugal, de crisis, de werkloosheid, de inflatie. Met de sterke linkse binnen de Britse Labour-partij, de socialistische verkiezingsoverwinning in Griekenland, en de zeer waarschijnlijk overwinning van de Spaanse socialist (als er geen staatsgreep tussen komt), betekent de linkse meerderheid in Frankrijk het begin van een ommekeer in Europa, aldus Krivine.

Maar nationaal gezien betekent die aflossing van de macht niet «le changement» zoals de arbeidersklasse het had gewenst, de tiende mei van vorig jaar, althans op het sociaal-economische vlak. Op het politieke vlak is veel veranderd. De eenheid van links is hersteld. Ondanks de enkele zetels die rechts heeft teruggewonnen in gebieden die al dertig jaar bastions zijn, wijzen alle opiniepeilingen op een comfortabele meerderheid bij de publieke opinie voor president Mitterrand en premier Mauroy. Ondanks haar gestook in de pers en haar obstructie in het parlement - 2000 amendementen om het wetsvoorstel van de nationalisaties en daarna de afkeuring door de Constitutionele Raad - maken de gaullisten en de liberalen weinig kans: de bevloeking heeft genoeg gezien gedurende 23 jaar.

Maar de regering weet volgens Krivine slechts dat te veranderen wat haar niets kost. Er komen andere reportages op het TV-journaal, meer nieuws uit de bedrijven. De CRS (Franse oproerpolitie) komt niet meer fabrieken ontruimen als die bezet worden. Er is minder politie als er betogd wordt. Vreemde arbeiders worden niet meer over de grens gezet. Ontslagen syndicalisten worden terug aangeworven. De vakbonden krijgen meer mogelijkheid voor syndicaal werk in de bedrijven. Wat de inflatie en de werkloosheid betreft, is het bilan van negen maanden Mitterrand negatief. Dit toont Krivine aan met twee voorbeelden.

Vooreerst de nationalisaties, die het nodige geld in het laatje moeten brengen en de regering een greep moet geven op de economie. Eerst waren er negen, nu zijn het er nog vijf. Ze kosten 240 miljard aan schadeloosstelling. De Constitutionele Raad, die zijn negen niet-verkozen grisaards met een gemiddelde leeftijd van tachtig jaar, benoemd door Giscard (te vergelijken met onze Raad van State), blokkeert het sluitstuk van het socialistische program, dat verkozen werd door miljoenen kiezers. Dan is er nog de werkdrukverhoging die werkplaatsen moest creëren. Van 35 uur is men terug naar 39 uur gegaan, in samenspraak met het patronaat, met daarbovenop nog 130 uur overwerk die aan de arbeiders kunnen opgelegd worden. Deze werkdrukverhoging van één uur schiep geen enkele arbeidsplaats. De jeugdwerkloosheid wordt aangepakt met part-time jobs. Dit is volgens Krivine een typisch voorbeeld van reformisme. Hij het sociaaldemocratisch (socialistische partij) of stalinistisch (communistische partij). Door rekening te houden met de burgerlijke parlementaire instellingen en door een politiek van klassensamenwerking riskeert de regering de overwinning van links te verspenen, zoals gebeurde in Portugal na de anjerrevolutie en met Allende in Chili.

Het volk moort maar wacht af, «l'état de grâce» is nog niet ten einde. «De verandering houdt op aan de poort van 't fabriek, daar is de baas nog baas», zeggen vele arbeiders. Deze herinneren zich de algemene staking van Mei '68, de mislukte unie van links bij de parlementsverkiezingen van '78, de zojuist daar bezochten overwinning. Ze is van mening dat de regering niet moet omver geworpen worden, dat ware absurd, maar men moet toch aan die heren in de Assemblée zeggen: we hebben jullie verkozen om de burgerij te doen betalen, niet om compromissen af te sluiten. De LCR werkt aan de mobilisatie onder de arbeiders voor stakingen en betogingen. Een grote groep arbeiders organiseert zich in fabriekskomitees. Maar de eenheid onder de arbeiders wordt bewaard, gedaan met de tweestrijd tussen socialist en communisten.

De essentiële vraag die zich eigenlijk stelt is: hoever moet, mag en kan de verandering gaan? De regering probeert het duidelijk langzaam te doen. Jacques Delors, minister van Economische Zaken, is een tip die goed met 't patronaat kan praten, die moet hen aansporen met hun geld in Frankrijk te blijven. En ondertussen proberen de partijmilitanten van PS en PC hun syndicale achterban in de hand te houden. Volgens Krivine is er echter maar één antwoord op die vraag. Men moet zich niets aantrekken van de kapitaalvlucht, die gebeurt toch in ieder geval. Men moet er vlug bij zijn, met die wet op de nationalisaties, als men te lang

wacht is het geld al weg en worden lege kluisen genationaliseerd. Twee miljoen werklozen en een inflatie van 14% vragen op dringende maatregelen. Men moet dus de confrontatie aangaan, mits de beste voorbereidingen. De risico's van een economische boycot vanuit het buitenland, een sabotage van de munt, een uitstoting uit de EEG, en de NATO, dat moet men er maar bij nemen, al die dingen zijn slechts tijdelijk. Eens de zaken in Frankrijk weer rendabel worden, is het buitenland wel weer bereid commercie te doen. Dit vereist een goed geplande economie, gedecentraliseerd,

zonder door een bureaucratie vervalste boekhouding, gepland door de arbeiders zelf in de bedrijven, naar de werkelijke behoeften van de bevolking. Verder moeten de arbeiderspartijen in het buitenland een economische boycot van

Frankrijk verhinderen, dat heet internationale arbeiderssolidariteit. Als men in Frankrijk de 35-urenweek wil invoeren, moet links in het buitenland ook 35-urenweek eisen, anders komt Frankrijks concurrentiepositie in het gedrang. Hierin ligt een taak weggelegd voor het Europees Vakverbond.

Verder werd er nog gediscussieerd over de toelgang van de communistische partij (PCF), de verdeeldheid van klein links en de opgang van de LCR, voor, tijdens en na de verkiezingen, maar dat zal erlang wel in Rood te lezen staan.

Van belang is het welslagen in Frankrijk van een experiment, het testen van de doeltreffendheid van een socialistische aanpak van de crisis. Als het regent in Parijs, druppelt het in Brussel. Encore une lutte finale?

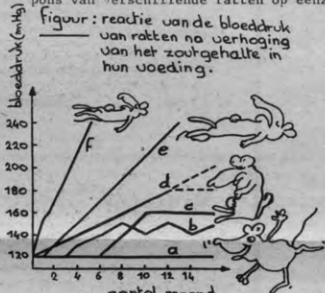
Lucien

ZOUT DE DODELIJKSTE SPECERIJ

Hypertensie is één van de meest schadelijke condities in de westerse wereld. Het is de hooftrisicofactor voor beroerte (het barsten van een hersenbloedvat). Naast stress, roken en het cholesterolniveau, is het één der hoofdfactoren bij aandoeningen van de kroonslagader, vandaag de grootste, enkelvoudige doodsoorzaak bij de westerse man. «Voorkom kanker» werd een grote slogan van deze tijd, maar «Voorkom hoge bloeddruk» zal in elk geval minstens evenveel levens kunnen redden. Lewis K. Dahl is één van de grootste onderzoekers op gebied van het verschijnsel hoge bloeddruk. De proefdiëten die hij gebruikt zijn ratten, nu zijn mensen wel mensen en ratten ratten, maar Dahl's onderzoekresultaten met ratten zullen zoals straks blijkt, veel gelijkenis vertonen met wat men bij de mens vermoede.

De rat is een dier dat in normale omstandigheden een bloeddruk heeft, die gedurende haar hele leven constant blijft. Door toediening van zout, stijgt de bloeddruk omhoog, maar de respons van verschillende ratten op éénzelfde zoutgehalte in de voeding was verre van uniform (zie figuur).

- a: 20% is ongevoelig oon zoutverhoging.
- b, c: na een periode van ongevoeligheid stijgt de druk en blijft daarna constant.
- d, e, f: onmiddellijke, lineaire bloeddruk stijging met meestal dodelijke afloop.

Blijkbaar is er bij ratten dus iets als «zoutgevoeligheid» en deze zoutgevoeligheid, zo blijkt uit nakweek van ratten uit groep C bijvoorbeeld, is erfelijk.

Nu is het natuurlijk gevaarlijk deze resultaten op mensen over te dragen. Maar als we het toch doen, dan zou je moeten vaststellen dat er bij de moderne, zoutetende mens, alle mogelijke bloeddrukken voorkomen (n.l. de zoutgevoeligheid), met een stijgende tendens naar gelang de leeftijd toeneemt. Dan zouden gemeenschappen die geen zout eten (bepaalde stammen), levenslang een stabiele bloeddruk hebben en dan zou je moeten vaststellen dat de bloeddruk niet onmiddellijk en niet rechtlijnig reageert op een gestegen zoutverbruik, dus niet als bij de ratten. Een dergelijk patroon bij mensen, dat is nu precies wat antropologen en epidemiologen gevonden hebben.

DE MENU'S DIE U HIER ONDER VINDT ZIJN EEN SELECTIE UIT DE VEELHEID VAN MENU'S AANGEBODEN IN DE VERSCHILLENDE ALMA-RESTAURANTS. BIJ DEZE SELECTIE WERD REKENING GEHOUDEN MET EEN PRIJS-KWALITEIT VERHOUDING. M.A.W. DIT ZIJN MENU'S MET EEN ZEERGOEDE VOEDINGSWAARDE EN RELATIEF LAGE PRIJS. UITGAVE: ALMA v.z.w. VOORLICHTINGSDIENST. VOOR INLICHTINGEN EN SUGGESTIES: E. VAN EVENSTR. 2c 2e VERD. BUREAU LEO VAN DER AA TEL. 229911

RESTAURANT ALMA I II III		SNACK ALMA I, PAUSCOLLEGE, GASTHUISBERG, MEISJESCENTRUM	
MA	Braadworst Groene kool Gek. aardappelen	Tip : melknagerecht ENKEL 'S AVONDS	Varkensgebraad Spruiten Gek. aardappelen
DI	Varkenssteak Spinazie in room Volle rijst	Tip : nagerecht naar keuze	Hamburger Rauwkost Kroketten
WO	Rundergebraad Gebakken selder Gek. aardappelen	Tip : melknagerecht ENKEL 'S AVONDS	Visvulsel Royal Puree
DO	Kip Rauwkost Volle rijst	Tip : melknagerecht	Tagliatelli Exotische sla Spaghetti of rijst
VR	Varkensrib Rode kool Gek. aardappelen	Tip : melknagerecht	Rundergebraad Rauwkost Kroketten
SNACK ALMA II ALTERNATIEF		SEDES	
MA	Portugese rijst	Hoofdbestanddelen: rijst-vis-tomaat-pepers-kaas-rauwkost	Varkensgebraad Bloemkool Gek. aardappelen
DI	Macaroni met Groenten Ratjetoe	Hoofdbestanddelen: ui-kaas-paprika-courgetten-tarwe-horenties-oliven-wortelen	Gegratineerde Zuurkool Gek. aardappelen
WO	Spaghetti met Kombu	Hoofdbestanddelen: tarwe-spaghetti-kombu-wortelen-pinda's-ajuin-tekka	Rundspojarski Ertjes Gek. aardappelen
DO	Kikkererwtten op z'n Catalaans	Hoofdbestanddelen: rijst-kikkererwtten-wortelen-uitomaat-paprika-look-rauwk.	Gegratineerde selder in hesp Gek. aardappelen
VR	Gegratineerde Kasha	Hoofdbestanddelen: boekweit-pinda's-ui-champignons-kaas-rauwkost	Viskroketten Tartaarsaus Gek. aardappelen

DE AANGEDUIDE TIPS ZIJN EEN AANVULLING OM HET MENU NUTRITIONEEL VOLLEDIG TE MAKEN.

